

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Hubert Wrzeszcz (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi Ireny J. i Romana J.

o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego

z dnia 23 czerwca 2010 r.

oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z dnia 9 czerwca 2009 r.,

w sprawie z powództwa Romana J. i Ireny J.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 kwietnia 2012 r.,

zażalenia Ireny J. i Romana J. na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 13 maja 2011 r.,

I. oddala zażalenie

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 13 maja 2011 r. (1) odrzucił kolejną skargę powodów Ireny i Romana J. o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 23 czerwca 2010 r.,

oddalającym apelację powodów od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 9 czerwca 2009 r. w oparciu o art. 410 § 1 k.p.c., (2) oddalił wniosek o wstrzymanie wykonania wskazanego wyroku.

Sąd stwierdził że skarga jest spóźniona, gdyż wniesiona została z naruszeniem terminu z art. 407 k.p.c. Ponadto skarga nie jest oparta na ustawowych podstawach, w tym odnośnie podstawy z art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c. fakt uzyskania wyroku za pomocą przestępstwa nie został wykazany wyrokiem skazującym, ani dokumentem potwierdzającym, że postępowanie karne nie mogło być wszczęte bądź zostało umorzone z innych przyczyn jak brak dowodów. W części dotyczącej podstawy z art. 403 § 2 k.p.c. skarga nie została zaś dostatecznie sprecyzowana.

Skarżący wnieśli zażalenie na powyższe postanowienie w całości.

Zażalenie w części zaskarżającej oddalenie wniosku o wstrzymanie wykonalności wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 23 czerwca 2010 r. oraz Sądu Okręgowego w B. z dnia 9 czerwca 2009 r. postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 13 września 2011 r. zostało odrzucone.

Zażalenie w części zaskarżającej odrzucenie skargi o wznowienie zarzuca niedopuszczalne dokonanie merytorycznej oceny skargi oraz nieprzeprowadzenie postępowania naprawczego co do zachowania terminu do złożenia skargi i istnienia jej podstaw. Skarżący wnieśli o uchylenie postanowienia. Pełnomocnik powodów, ustanowiona z urzędu, wniosła o przyznanie wynagrodzenia za udział w postępowaniu zażaleniowym.

Sąd Najwyższy zważył:

Okolicznością mającą istotne znaczenie w sprawie jest fakt, że skarga o wznowienie postępowania jest kolejną skargą wniesioną przez powodów w przedmiotowej sprawie w dniu 17 marca 2011 r. Poprzednia skarga została złożona w dniu 23 czerwca 2010 r. Jakkolwiek nie doszło w jej następstwie do wznowienia, wykluczającego dopuszczalność dalszego wznowienia (art. 416 § 1 k.p.c.), gdyż skarga została odrzucona postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 8 listopada 2010 r., uwzględnić należy, że obie skargi oparte są na tych samych podstawach (art. 403 § 1 i 2 k.p.c.) i odnoszą w części do tych samych twierdzeń.

Czyni to oczywistym, że już w dacie składania pierwszej skargi okoliczności powołane dla wykazania podstaw wznowienia były powodom znane. Zgodnie z art. 407 § 1 k.p.c., skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie trzymiesięcznym; termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą wznowienia jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji - od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy. Początek biegu terminu do złożenia skargi o wznowienie postępowania opartej na art. 403 § 1 k.p.c. wyznacza więc powzięcie wiadomości o fałszu (podrobieniu, przerobieniu) dokumentu, uchyleniu istniejącego wcześniej skazującego wyroku karnego, przedstawieniu wyroku skazującego (lub dokumentu wykazującego dlaczego nie może on zapaść) potwierdzającego uzyskanie wyroku za pomocą przestępstwa. Dla zachowania terminu dla złożenia skargi w oparciu o podstawę z art. 403 § 2 k.p.c. niezbędne jest wykazanie kiedy strona dowiedziała się o niej, zatem kiedy wykryła inny prawomocny wyrok dotyczący tego samego stosunku prawnego albo takie okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Powodowie nie udowodnili, aby którakolwiek z tych okoliczności powstała w terminie do wniesienia skargi wyznaczonym art. 407 § 1 k.p.c., stąd stanowisko Sądu Apelacyjnego w tej części jest prawidłowe.

Zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c. Sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisane terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. Podstawy skargi o wznowienie postępowania wyczerpująco określają przepisy art. 401, 401¹ i 403 k.p.c. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 października 1999 r. II UKN 174/99 (OSNP 2001, nr 4, poz. 133), następnie w postanowieniu z dnia 21 września 2007 r. V CZ 88/07), jeżeli z uzasadnienia skargi wynika, że okoliczności w niej wskazane nie wyczerpują ustawowych przesłanek wznowienia postępowania, to podnoszona podstawa, mimo werbalnego powołania przepisu prawnego lub powtórzenia jego treści, nie zachodzi. W takim przypadku skarga nie jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia i podlega odrzuceniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Biul. SN 2005, nr 9, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września

2007 r. IV CZ 48/07; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2008 r. III UZ 13/07).

Skarżący oparli skargę na twierdzeniu dotyczącym braku dowodu istnienia praw członkowskich powódki i jej byłego męża Tadeusza K. oraz sfałszowania dokumentu. Podstawa wznowienia z art. 403 § 1 pkt 2 wymaga co do zasady stwierdzenia popełnienia przestępstwa w prawomocnym wyroku skazującym. Uzyskanie wyroku "za pomocą przestępstwa" oznacza istnienie związku pomiędzy popełnieniem czynu karalnego a treścią wyroku (istnienie oddziaływania czynu karalnego na treść rozstrzygnięcia). Wznowienie postępowania z powodu przestępstwa, w wypadku gdy jego popełnienie nie zostało ustalone prawomocnym wyrokiem skazującym, jest dopuszczalne jedynie wówczas, kiedy wydanie takiego wyroku w postępowaniu karnym nie jest możliwe. Komentowany przepis wskazuje wprost na dwa rodzaje przeszkód uniemożliwiających wydanie takiego wyroku, tj. umorzenie postępowania karnego i brak możliwości jego wszczęcia. Na ich istnienie powodowie się nie powoływali.

Z art. 410 § 2 wynika, że ocena przez sąd dopuszczalności wznowienia oraz zachowania terminu do wniesienia skargi o wznowienia postępowania może być poprzedzona wezwaniem skarżącego do uprawdopodobnienia okoliczności to stwierdzających. Jego podstawę może stanowić ocena, że okoliczności przytoczone przez skarżącego są niewystarczające dla stwierdzenia zachowania terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania lub dopuszczalności wznowienia. W okolicznościach sprawy, zważywszy na treść pism powodów, ponowne wniesienie skargi i charakter sprawy nie zachodziła potrzeba wszczynania postępowania naprawczego bądź wzywania do dalszych wyjaśnień.

Z tych względów Sąd Najwyższy w oparciu o art. 398 w związku z art. 394¹ § 2 k.p.c. oddalił zażalenie skarżących jako pozbawione uzasadnionych podstaw.

O wynagrodzeniu adwokata reprezentującego powodów z urzędu w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym postanowiono zgodnie z § 19 i nast. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa

kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2002 r. Nr 163 poz. 1348 ze zm.).